

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Scribit in terra Dominus adulteram iudicaturus, quò Iudicem præmoneat, vt reum iudicaturus, eius pariter compatiatur infirmitati, propriam agnoscendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

4. Reg. tantam insuper ascendit mentis pervertitatem, ut
 16. & 17. ignis proprium offerre filium non exhorresceret.
 Par. 17. transferens per ignem: scelus tam Deo abomi-
 18. 3. nabile. Insuper & filium suum conperavit
 19. transferens per ignem secundum dola gentium,
 20. quae dissipavit Dominum coram filijs. Et. Nec
 21. tanta malicia sufficit vnum litare filium, sed
 22. multos ve notat S. Scriptura. *Lustravit filios
 23. suos in igne iudaicum vitium gentium* Et pro ve Re-
 24. gis ad exemplum totus componitur orbis: imi-
 25. tati sunt subditi regis impietatem, & in similes,
 26. tantasque devoluti sunt idololatrias, ve contra
 27. populum Deus iritatus eum multorum tradi-
 28. deris regum potestati, per quos graviter lue-
 29. runt: etenim primo Rofin rex Syria multos eo-
 30. rum occidit, & regem ad ultimas compulit an-
 31. gustias: deinde rex Israel multa illis intulit
 32. incommoda, quinimo Phacee filios Romeliae
 33. cum legionibus superueniens: *Interfecit centum
 34. viginti milia in die una, omnes viros eo quod
 35. reliquissent Dominum Deum patrum suorum*
 36. *Et Caperunus filij Israel de fratribus suis
 37. ducenta milia mulierum, puerorum & puella-
 38. rum, & infanti- am praedam, portuleruntque eam
 39. in Samariam.* Reucrusus ignis princeps ille tam
 40. illustri victoria celebris, tantisque manubijs
 41. spolijsque praedives cristas supra modum super-
 42. bus attollebat, sibi de tanto supplicio congratu-
 43. latus, quibusdam occisis, alijs abductis in capi-
 44. tivitatem, Obuius procedit illi Dei vates Oded,
 45. quem coram omnibus sic alloquitur: o princeps
 46. inelyre haec noueris: *Magnus furor Domini im-
 47. minet vobis.* Iam brachium extulit, vt horrendo
 48. vos mulctet supplicio. Qua de causa Propheta
 49. sanctissime Numquid non Deus istos manibus
 50. nostris tradidit idololatrias, vt dignam scelec-
 51. tibus suis reciperent vindictam, illosque pro me-
 52. rito puniremus? vtique. Cur igitur nobis in-
 53. dignatur, numquid praecipuum eius impleui-
 54. mus, & diuinae maiestatis percussimus offenso-
 55. res, praetium magis mereri nos quis dixerit,
 56. quam supplicium. Verum est (inquit Propheta)
 57. quod illos Deus in suorum penam peccatorum
 58. vestris tradiderit manibus, vt iustum erat pu-
 59. niendos: attamen vera requirit iusticia, vt ex
 60. vna parte castigando malefactorem pro graui-
 61. tate criminis, quia deliquit, ab altera ei com-
 62. patiaris saltem quia frater tuus est homo tui
 63. similis, tu autem vt ille infirmus: vos vero
 64. supplicium intulistis sine compassione, sine
 65. misericordia, inuidica crudelitate, leuaque ni-
 66. mis atrocitate contra illos procedendo; quasi

non homines essent: non fratres vestri, sed fer-
 immanissimae. *Esse iratus Dominus Deus pa-
 trum vestrorum contra Iudam, tradidit te in
 manus vestras & occidisti eos atrociter, ita vt
 ad ealum peringeret vestra crudelitas & per-
 cussio in cor hoc Domino Deo vestro.* Verba mo-
 ratu dignissima. Actum exercuistis iustitiam pu-
 niendo facinorosos, quos Dei vestre tradidit
 potestati: porro in hoc graui vos scelere ob-
 strinxistis, ita vt ad caelum peringeret vestra
 crudelitas, quia sceleratos atrociter opprellistis,
 & hoc fert Deus. molestissimè. In confesso est,
 quod Deus facinorosos iudicis tradat potestati
 vtique castigandos: ea namque intentione sta-
 tuit in mundo iudices: porro misericordia &
 compassione penam temperat, non atrociter,
 nos crudeliter iudicent sed condolendo misero
 in tale facinus prolapsos considerantes quod suus
 sit ex eadem natura frater, & ipse ab eodem
 Deo creatus, exloque destitutus: quod & ipse
 in eisdem imo tripiiores potuissent defectus in-
 cidisse, si ab eis sicut ab altero, manum Deum
 subtraxisset auxiliarem. Est autem hoc ad eum ne-
 cessarium, vt bene dixerit D. Amb. posse ali-
 quando grauius esse iudicis peccatum, reum
 condemnando, licet e. iustitia, quam illud,
 quod reus ipse commisit, prout paula ante dixi-
 mus. Hunc voluit Dominus in istis defectum
 declarare, qui nulla mites compassione contra
 pauperulam procedebant: rigorose mu ierua-
 lam, sed tanta ferocet atrocitate, vt dice-
 re liceret: *Ita vt ad ealum peringeret traditio-
 nis vestrae.*

§. 18. Scribis in terra Dominus, adulteram
 indicaturus, quo iudicem praeuocet, vt
 reum iudicaturus, eius pariter compatia-
 tur infirmitati, proptiam agnoscedo.

Voluit similiter Dominus in terra scriben-
 do, Pharisei secundo considerarent quod
 si mulier haec figmentum esset terreae, &
 vt infirma corruisset, ipsi non xrei essent, sed
 terreni debiles aede, vt minimo contactu digiti
 diffindi possent, & dissolui. Igitur in hoc agen-
 di modo Saluator illis indicat quod hanc con-
 spicientes mulierem, & seipfos pariter con-
 siderarent: quia hac non erant muliere adulte-
 ra sanctiores. Hoc praeter ceteris in Iudaeis
 Christum acerbius irritabat, (a) quod recti-
 ficat

X.
 Graui-
 ter pu-
 nit
 Deus
 immi-
 serico-
 des.

W
 W

(2) Deu d
Dus m
lita

essent in considerandis, & condemnandis aliorum peccatis, cum indignatione & aliorum despectu, nec sua, que erant grauiora, consideraret. Olim contristabantur & vehementer angebantur; videbant enim, quod se Deus ab eis subtraheret, eorum repelleret petitiones, nec coram se eorum vellet admittere postulata: causam curiosius inquirebant, & factam sibi à Deo iniuriam esse iudicabant. Vocat Deus Isaiam Prophetam aitque illi: morosi sunt illi, & irritati ex eo quod illos negligam, nihili faciam, preces non exaudiam, cupiuntque nosse rationem. Eo perge, summeque illi propone peccatum, quod me summo opere ad iram pronocarunt, *Annuntia populo meo scelera eorum & domui lucas peccata eorum.* Catalo-

ise. 8.9. Quid sit exilitero digiti

gum eorum illis praelege quod coram Deo sint hypocritarum panperibus crudeles, propriarum voluntatis amici, volupratum sectatores, nominatim autem digitorum extensores, illis praeiudicio vates: *Quid desieris digiti extenderis:* tibi propitiabor. Adhuc mihi Deus, quis hic defectus, extenderis digiti? Erat illis familiare huius & illius extento digito defectus notare illum condemnantes, cum ex ratione esse iudicarent, ut seceret puniretur, seipsum non attendentes, etenim licet exterius boni essent, interiorum tamen erant execranda sentina peccatorum.

44. Illi. Quae causa damnationis. Pharisaei. In illud Psalms. 91. Beatus quem tu Ge. Luc. 18. 10.

Inquit D. Aug. causam condemnationis illius Pharisaei, quem Christus proponit virum ieiunantem bis in sabbato, soluentem rite decimas, non perituum, non impudicum. Quae igitur causa damnationis? Illud considera, monet D. Aug. quod ad suos non recte factus defectus, digiti extenderet, aliumque signaret publicanum peccatorem dicens: *Non sum sicut ceteri hominum, raptores adulteri &c. velut etiam hic Publicanus.* Sibi de alta formatus esse videbatur massa, de alta genitus natura, iustum esse, ut Deus illi suae adesset benignus muneribus, publicano vero seruis supplicis. Illum inuere digiti ex extensum: *Velut hic Publicanus.* Et haec eius fuit causa perditionis etiam si illud quod Christus de Pharisaeo dixit attendamus, illum inuenire non est facile, prout profequitur. Tradit idem doctor necessarium esse, ut qui bona facit opera, eadem Deo adscribat, auctori eorum principali, & quae ratione defectu huius multi honorum operum offerentes sacrificia, condemnentur quia sacrificia non sunt laudis qualibus ipse Deus ore Davidico-

se velle declarat honorari, *Sacrificium laudi honorificabis me.* Cum non illi, sed tibi ipsis eorum attribuant gloriam. Hoc locato fundamento argumentatur D. Aug. iuxta illud bono fuerunt honorum operum sacrificia, quae operum fecit Pharisaeus: quia Deo gratias agebat de omni quod fecerat, bono, & hoc confitens sic suam orditor orationem: *Gratias tibi ago Deus, quod non sum sicut ceteri hominum, raptores, adulteri &c. Ieiuno bis in sabbato, decimas de omnium quae possideo.* En quali principio orationem incipiat Deo gratias referendo bonorum omnium quae in se esse gloriabatur, diuine adscribens gratia, in ea se non lapsum fuisse peccata, in quae ceteri hominum: quod insuper, & ieiunaret, & decimas solueret, & elemosynas erogaret &c. *Gratias Deo agebat, ex eo quod bonum in se habebat.*

IV. Deo beiorum laus adscribenda Ps. 49. 23

Ut quid igitur acceptum non fuit Pharisaei sacrificium cum illud obtulerit recognoscens Deum, ut omnium quae in se habebat honorum largitorem, & illi gratias agens tam quod in multa non commisisset infirmas facinora, ita similiter quod in variis se pietatis operibus constanti deuotus exercuisset. Hoc est illud sacrificium laudis quod David acceptum Deo esse praedica: *Sacrificium laudi honorificabis me.* Gratus videtur esse, inquit D. Aug. verumtamen perfectè gratus non est: cum eo ipso quod gratias ageret Deo, quod eius gratia à peccatis fuisset praeseruat, & virtutem ad opera facienda pietatis accepisset, seipsum humiliare debuisset, propriam agnosceret miseriam, mentisque infirmitatem: si enim Dei gratia fultus non fuisset, ipse qui ceteris se iactabat sanctiorem, dicendo: *Non sum sicut ceteri,* ceteris fuisset longe sceleratior, ut postmodum docuit D. Paulus, qui hanc statuit confessionem in argumentum humilitatis: *quid habes, quod non accepisti, & si accepisti, quid gloriaris?* Non ita fuit in hoc Pharisaeo sed ex illo ipso tumoris sumpsit occasionem, & proximi sui publicani despectus, ut recipere illum despectum, illum digito denotans, dicendo: *Velut etiam hic Publicanus.* Non etenim tibi sua Deus munera commanicat ut illis superbus intumescas & sperneris alium, cui haec non concessit, sed ut eo ipso intelliges, quod de eadem cum illo sis massa formatus & in te ipso plura quam alter bona possideas, gratias Deo referendo, qui mera tua voluntate tibi concessit illud, quod alteri negauit, eidem tenerè compatiaris, tibi que timeas, qui sicut ille labi poterit.

Propria Pharisaeus non agnouit infirmitatem.

Luc. 18.

potest & si hactenus lapsus non fueris, ex eo
 71) fuit, quod hanc tibi gratiam Deus indul-
 72) serit, & manu sua te, ne caderes, sustinuit,
 73) permittens ut alter laboretur: *Quamuis*
 74) *bonum aliquid in te sit, quamuis iam intel-*
 75) *ligas non ex te esse quod bonum est, sed à*
 76) *Deo te accepisse, tamen eo ipso si te extuleris*
 77) *super alium non habentem, inuidusteneris non*
 78) *laudator Dei eris.* Hic fuit Pharisæi detectus,
 79) qui vnde se humiliare, sibiq; timere debuisse
 80) inde superbus despexit illum, cuius misereri de-
 81) buisset, illum digito denotans verboque con-
 82) temneus: *Velut hic Publicanus.*

VI. Eodem peccato laborabat Simon ille Phari-
 seus Christi Saluatoris iniurgator, qui in-
 trantem videns in domum suam sanctam illam
 peccatricem Domini, pedibus pronotam, cri-
 nes spargentem, vnguentum effundentem, oscu-
 lantem, lachrymantem extendit digito fig-
 nans Redemptorem, et ignorantem accusans:
Hic se esset Propheta, scires utique &c. & illam
 denotans, ait: *peccatrix est, & ut talis merito*
 83) *adversus expellenda.* Hoc erat eorum scelus, &
 84) ipsum est, quod nunc accedunt digito notantes
 hoc mulieris peccatum, eiusque humeris cornu
 85) iustitie rigorose iniicientes. *Hæc mulier modo*
 86) *deprehensa est in adulterio.* Borum extento di-
 87) gito, & figoanti, suum Christus opponit, illos de-
 88) notans in terra: *Digito scribebat in terra.* Pro-
 89) prio namque vocabulo illos Dominus tetram
 appellavit, auribus eorum his terne suggestendo,
 90) *Terra, terra, terra, audi verbum Domini.* Qua-
 91) tenus se ipsos eos sicerent, quod terra sint mollis
 & infirma, que minimo digito sculpta huc illuc
 que dilatatur: & hoc à vobis postulo, ut vel
 parumper scalpatis, & vos ipsos invenietis
 velut sepulchra dealbata, quæ à foris parent
 hominibus pretiosa, intus autem scarent vermi-
 bus, putre sine, ossibusque mortuorum. Vtinam
 paratam percalperes, illamque tolleres larvam,
 quam cirò detegeres, qualiter illud altare in quo
 92) Deus vult figurari, quod nitidam habens faci-
 em calce leuigatam in totius superficie scrip-
 ta erat Dei lex, intus habere duros & impolitos
 lapides, quos ut videas, nihil aliud est necessa-
 rium, quam digito leuem illam calceis tollere
 superficiem.

VII. Phari-
 seos Chri-
 stus terræ
 esse ostē-
 dit uterq;
 93) *deprehensa est in adulterio.* Borum extento di-
 94) gito, & figoanti, suum Christus opponit, illos de-
 95) notans in terra: *Digito scribebat in terra.* Pro-
 96) prio namque vocabulo illos Dominus tetram
 appellavit, auribus eorum his terne suggestendo,
 97) *Terra, terra, terra, audi verbum Domini.* Qua-
 98) tenus se ipsos eos sicerent, quod terra sint mollis
 & infirma, que minimo digito sculpta huc illuc
 que dilatatur: & hoc à vobis postulo, ut vel
 parumper scalpatis, & vos ipsos invenietis
 velut sepulchra dealbata, quæ à foris parent
 hominibus pretiosa, intus autem scarent vermi-
 bus, putre sine, ossibusque mortuorum. Vtinam
 paratam percalperes, illamque tolleres larvam,
 quam cirò detegeres, qualiter illud altare in quo
 99) Deus vult figurari, quod nitidam habens faci-
 em calce leuigatam in totius superficie scrip-
 ta erat Dei lex, intus habere duros & impolitos
 lapides, quos ut videas, nihil aliud est necessa-
 rium, quam digito leuem illam calceis tollere
 superficiem.

VIII. Similitudo.
 Viden' iudicem cuius manibus tradunt pro-
 cessum quem est ceperit inspicere, digitum ex-
 tendit calamus n' arripit, & ad marginem plati
 format asteriscum q. d. hic laet quod maximi
 est momenti ad huius causa' decisionem

Hoc agit Christus: tradunt illi processum Phi-
 risæi huius adultera' innotatum: ipse vero
 manu sua extendit, & scribit in terra q. d. Adver-
 tite est hic asteriscus, illam inspicite inferum,
 & vos in nullo robustiores, sed gravioribus
 quam illa criminibus nequiores; huic respon-
 det Apostoli consilium, si quando videris
 proximum delinquentem illi compatere, talique
 modo contra illum procedas, ut & te ipsum in-
 spicias. *Considerans te ipsum* quod ex eadem
 massa prodieris, & si cecideris ille habuit occu-
 sionem qua si in premeris peiora longè patar-
 res, & si ille in hoc deliquerit, te delinquant
 alij. Sunt quidam, qui sic peccatis indignor-
 tur alienis, quasi ipsi forent impeccabiles. Hoc
 in suis amicis tulit Iob impatienter, ex ore
 D. Greg. qui eius sic acriter defectus arguebant,
 quasi nullos ipsi haberent, aut habere possent.
Quare persequimini me sicut Deus & carnis
mei saturamini? Quantum conicio, charisti-
 mi, ut Deus estis, quibus peccare sit impossibile,
 siquidem, ut tales me reprehenditis, toto me fe-
 rioris mordetis, & vestros in carnem meam & in-
 firmiutes dentes acutis. Si defectus ego parior
 velut homo, vos ab illis, velut Deus, non estis
 immunes. si subim iusurmatibus, quia de carne
 formatus sum, non estis ære solidati, vos ipsos
 amici considerate, & discetis quod si vos
 festuca in oculo proximi scandalizet, vos in
 vestro trabem geritis gravissimam. Hoc inquit
 D. Greg.) agit Christus cum Pharisæis. *Ad D. Greg.*
aliena peccata puniendū ibant, & sua relique-
rant. Reuocantur itaque intus ad conscientiam,
ut prius peccata propria castigarent, & tunc
aliena reprehendant.

Habemus præclara Spiritus S. per Salomonem Enli-
 nem verba. *Ante iudicium interroga te ipsum,* priusquam
 q. empiani condempnes, interrogate ipsum, nom in te sit aliquid, quod condem-
 nari mereatur. Si tibi iudicium sit terendum de
 alterius infirmitate, tuam prius amice confide-
 ra, quod si alter in vno deliquerit, tu forte &
 non forte in duobus deliquit. Ne fallit verba
 D. Ambrosij præter te qui sumptio ex vasis
 Abdir verbis fundamento sic ait *Scriptum est,*
est non gaudebis super filijs Iuda in die
perditionis eorum (ver. 17) & ne magna re-
quaris in die perditionis eorum, sed quousq; am-
peccatum alicuius lapsi exponitur, comparatur
superbū in eorum, sicut in die dicitur in & cum
alia sic me ipsū in fletu dicitur, iustitiam est mag-
is Ithamar, qui ego, & quib' aliis, iudex. S.
 Ant

*Ante iudicium prepara iustitiam tibi, & ante
 Zel. 18. quom loquaris, disce. Eximta valde verba, qui
 19. bus explicandis modo non licet inhætere. Hanc
 assumpsi D. Amb. doctrinam, ut argumentum,
 quo stultam gentilitium recunderet calumniam,
 quâ Christianos naso suspendebant, illis obij-
 cientes, ut diligenter inspicerent, quem sibi
 ducem eligerent, quem virum celebrarent fan-
 ctissimum David, cuius psalmis Iudæi ad de-
 cantandas Dei laudes utebantur & inter Chri-
 sti parentes primipsum statuebant hominem,
 adulterum hominem eorum impudicitia non
 sufficiebat sibi subito Vix tollere vxo-
 rem in pellicem, insuper & trueretur amplexibus:
 ut tanto securus scortis trueretur amplexibus:
 qui nec vitam vellent admittere rationem, quâ
 viti peccatum extebuaretur, nec considerare
 quod nostra docet lex Evangelica, tali modo
 à nobis peccata consideranda aliena, ut nostra
 pariter peccata nostramque perpeniamus infir-
 mitatem Bene admonet Evangelica lectio etiam
 cum peccatum appareat solum tamen esse non
 debere iudicis iudicium ac memorem unum
 XI. quemque esse oportere sua conditionis & meriti.
 Et si autem (inquit) hoc ita necessarium, ut ali-
 quando maiorem iudex admittat culpam iudi-
 cando reumque condemnando quam sit ipsa
 rei nocentis culpa. Itaque contingere potest, ut
 grauius sit peccatum iudicis, qui timore &
 arrogantia inflatus, nulla motus compasione,
 nullo ductus humanitatis affectu, ipse grauior-
 rum reus criminum facinorosum condemnat,
 licet ex iustitia, quam ipsius facinorosi deli-
 ctum. Notate sententiam. Sape enim in iudi-
 cando maius peccatum iudicis est quam pecca-
 tum ipsius de quo fuerit iudicatum. Et profec-
 q. uti Doctor eleganti discursu confirmans,
 q. am stricte teneatur is qui alterum iudicat,
 primo seipsum iudicare, ne forsan alterum ob-
 leuioribus damnans culpas, ipse sit ob grauior-
 meriò condemnandus*

XII. Et hoc principio contra gentiles agit qui ut
 Disp. nos reprehenderent, peccatum Davidis exagger-
 tans 63. rabint, Non nego, respondet peccatum David,
 D. 10. at duo profecto, quæ & da. idis extenuant pec-
 D. 10. catum & vestram damnant manifestè peruer-
 dit. sicutem, P. imum erat David ex nocentissimis
 casu ex. En igitur vestros attendamus Reges, Impera-
 tores, & Principes, quis ex illorum numero
 mi se non commisit a lterita torpissima, inco-
 stus, scanda la, noui idia crudelissima? Singu-
 larim illos inspicianus: etenim vestrorum op-

timum Imperatorum longè peioribus, & uerfar-
 dibus iuuentis peccatis irretitum. Secun-
 dum dico, quod si David vel semel peccauit,
 egit tota vita penitentiam, unico verbo
 à Propheta commonitus, in se reuersus est,
 non ob hoc in Prophetam excaudescens, sed
 illum accepi obtinendam remissionis intercesso-
 rem, nec non tam asperum. Incepit peniten-
 tiam, ut tantis noctibus singulis effunderet la-
 crymas, ut illis stratum suum rigaret affuen-
 ter. Numquid tale factum vestris in regibus aut
 imperatoribus esse praedicari? Peccauit David. D. AMB.
 quod solent reges, sed penitentiam egit, & fleuit
 quod non solent reges. Si illum peccatorem at-
 tendas attende penitentem, & quod peccauit
 sicut homo, suumque agnosceus reatum egit
 penitentiam: hoc quippe modo delinquent
 iusti. Si errauerunt iusti, errauerunt tamquam
 homines & peccatum suum tamquam iusti ag-
 nouerunt. Porro vos sicut diaboli peccatis non
 enim de commissis doletis præteritis, insuper
 & his annectitis grauiora, semper in malitia
 vestra conuinciores. Priusquam Dauidem
 condemnatis, vos ipsos intuemini, etiam vos
 reperietis ipso Dauidem milles nequiores.

Quinò: inclinans se Dominus hac occasio-
 ne, quâ mulierem illi adducunt tanto grauam
 onere, indicare voluit, quod pondus illud suis
 esset humeris impositurus q. d. Discite, quòd
 venit in mundum ut meis totius mundi peccata
 humeris imponantur: huius igitur pondus illis
 inierte. Conceptus fuit maioris ingenti D. susceptu-
 Aug. quem ut talem, bis reperit ex quo sum-
 pfit D. Greg. notans quòd diuino quodam con-
 cato. filio Christus in Evangelio camelo se compa-
 l. 1. 99. ret, in eo quòd dixit quòd Iudæi camelum
 Euang. 9. degerunt & in alijs locis prout ipsi declarant. 35. & l. 2.
 Creauit Deus camelum in fatigati subleuauer, q. 47. l. 1.
 ut eius onera deferat, vnde instinctum illi dedit A. 6. r. 5.
 organo mirabili em: equidem quasi hoc cogno-
 14. Matt. sceret, ut quem iam videt prope ponderibus
 6. 23. pragramatum, illico se inclinat, demittit, fle-
 19. et ut poplites q. d. hoc mihi debetur, hoc Christus
 mihi ferre incumbit, hoc ego granabor, tu camelo
 verò exoneraberis. Nonit celestis ille camelus compara-
 Ch. istus eo animo se à Patre missum in mun-
 dum, ut omnium onera peccatorum in se sus-
 ciperet, quibus ille grauetur, nos ut liberi
 gauiteremur. Ad suscipienda nostra mortali atu
 D. GRE. onera sponte descenderat, ut q. D. Greg. & Isai 53. 6.
 Isai. P. iuxta eo Dominus iniquitatem omnium
 nostrum. & c. David est in mine, supra dor-
 P. 128. 39
 sum

sum memm fabricauerunt peccatores. Quinimo hoc ipsum Dauid intellexit, quando commissio illo superbia peccato, delectu populi sibi facta, peccati sui gravitatem agnoscebat ex pœna, quâ Deus illud iam puniebat, iudens sibi peccus, ingemiscens exclamavit: *Peccavi valde hoc factu, sed precor Domine, ut transferas iniquitatem serui tui: quia stultus ego sum.* Quid ait o Dauid et tuam? Dominus transferat iniquitatem! Ut transferas iniquitatem serui tui? Num forte lusus est ioculatoris histronni? (a) O profundum Sacramentum! Quando lapsus est in prægrande illud adulterij peccatum cum Bethsabee, nec non Viri homicidium, cum multis (a) interiecit, & summâ Propheze Nathân diligentia, culpam agnovit, cuiusque gravitatem intellexit, suam emisit illo lamentabili gemitu confessionem *Peccavi Domine.* Cui Nathân: *Dominus transulit peccatum tuum.* Animæ quorûcûq; Rex Dominus transulit peccatum tuum. Propitius sit mihi, quis hic loquendi modus? Nonne melius, brevius, & citius dixisset Deus tibi ignoscit? Minime, non enim hoc tantummodo dicere voluit, se & modum exprimeret, Omnia nobis peccata per Christum remittuntur à Deo.

2. Reg. ca. 24. 10. XV. Cur dicitur Davidis peccati translatu (a) De passio passu (a) Despons de cantu datus y presas. 2. Reg. ca. 12. 23.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

3. p. 9. 2. art. 7. 8.

D. Avg. inquit D. Aug. Quo humiliatus quer a nosem suauit. Sic semper benedictus.

Ad Col cor. 2. 13.

1. Sai. 23. 6.

Matth. 23. 17.

§. 19. Iterum inclinans se, digito scribat in terra. Scripsit Christus eorum peccata, quo illos confusos illuminauit.

Pharisæi passione obsecrati non intellexerunt, quid illis Dominus vellet indicere, quinimo crediderunt, quod istum declinat & diuerticula quereret, & qui respondere non posset, tempus extenderet, seque excusaret: institerunt igitur tantò vehementius, quanto certius credebant, quod iam illum superasset, & quod non responderet difficultate constrictus in interrogationis Arbitrari sine Christum Salomônis secutum fuisse consilium. *Si est tibi intellectus, responde proximo: Sin autem, sit manus tua super os tuum, ne capiaris in verbis iniquis, & confundaris.* Igitur arbitrari, quod illud illaqueatent, acientem quid responderet, exciperunt singuli responsum egerit vehementius. Magister responde, Magister quid dicis? Ne nos ulterius detinuas, quousque animam nostram collige? Ad responsum anhelantius. *O mentis inopes an Spiritus S. detinens rigoris, quod qui grauioris dubium querit difficultatis, morari debeat ad respondendum? Et non Magister interrogatus, ut respondeat pruden- ter, duobus debet immorari. Primò: studio considerationi, & propostio dubij in ditationi, Secundò: necdum debet suo rummari intellectu, vel libros euoluere, sed in super & Deum consulere eius lumen implorare, quò difficultatem intelligat, & verba soluendæ difficultati deponat aptissimum quippe est, quod sine veritate & luce nulla possit apud difficultas intelligi, quanto minus declarari. Hoc illis radicatis verbis: *Qui interrogationem manifestat parabit verbum, & sic deprecatu exaudietur, & reformabit discipulum, & tunc exaudietur.* Cui incumbit interrogata declarare, ne velox sit in respondendo, sed in se reuerfus, studijs intensus Deum pro lumine deprecatu, disponat solutionem. Hoc est *parabit verbum.**

S. Theologus D. Thomas Magister tantâ vir claris doctrinâ, in quibuslibet grauioris momenti dubijs, sibi vel ab alijs propostis, vel occurrentibus, ad studium continuo recurrerat, & orationem, primò tamen ad orationem, quam studium: unde prudentes adeo reddidit solutiones summè difficultibus quæstionibus, vti, stultè teste ipso Papa Ioanne 22. tot fuerat miracula,

N. V.